

ORU 2020/03528

Framtidens lärarutbildning

Progressrapport för 2020 och plan för 2021

2020-12-03

Sammanfattning

Syftet med denna progressrapport är att beskriva projektets allmänna status samt tillhandahålla en presentation av nuläget och hur långt arbetet fortskridit sedan föregående progressrapport¹ presenterades vid styrgruppsmötet den 4 juni 2020. Därtill presenteras i denna rapport en övergripande plan för kommande arbete under 2021. Projektet är fortsatt inne i en genomförandefas och inom ramen för Framtidens lärarutbildning fortlöper sammanlagt tolv delprojekt som alla syftar till att uppnå projektövergripande mål. Sedan föregående progressrapport har ett tidigare avslutat delprojekt återaktualiserats. Ett implementeringsarbete har påbörjats och projektledningen och flera av delprojekten bedrivs i nära samarbete med lärarutbildningen. Planering pågår för kommande utvärdering av projektet. Under våren och hösten 2020 har projektets utveckling till viss del bromsats upp av Coronapandemins konsekvenser.

¹ ORU 2020/0352

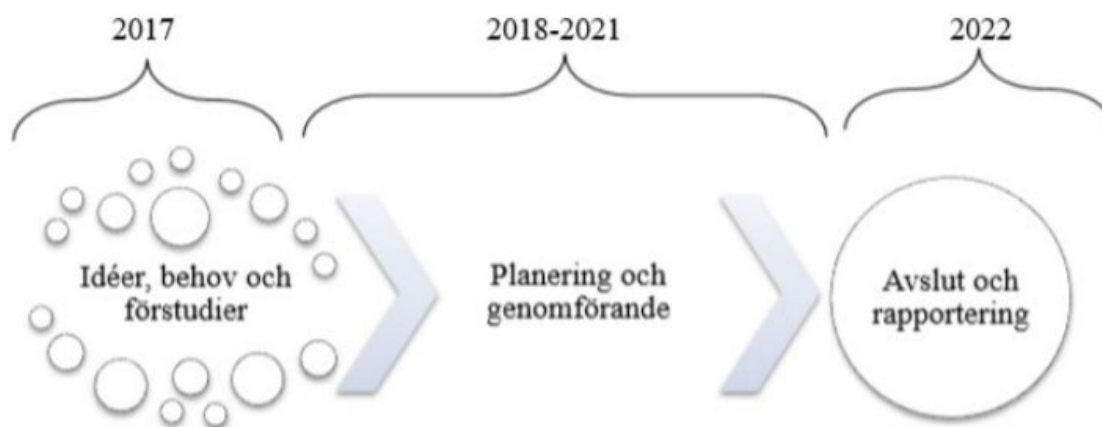
Innehåll

1. Projektövergripande	2
2. Utvecklingsarbete i delprojekten.....	3
2.1 Adjungerade adjunkter	4
2.2 Digital kompetens	4
2.3 Digital läskompis	5
2.4 Estetiska lärprocesser	6
2.5 Forskningsbaserat lärande	6
2.6 Fysisk hemvist.....	7
2.7 Internationella och interkulturella perspektiv	7
2.8 Lärarstudent 2.0	8
2.9 Nya lärandemiljöer	9
2.10 Praktisknära forskning	10
2.11 Samverkan för att främja skolnärvaro	10
2.12 Övningskola 2.0	11
3. Utvecklingsarbete inom lärarprogrammen	11
3.1 Förskolläraryrket.....	11
3.2 Grundläraryrket.....	12
3.3 Ämnesläraryrket.....	12
3.4 Specialpedagogiskt program	13
4. Övriga aktiviteter	13
5. Budget	14
6. Kommunikation	15
7. Osäkerhet och risker.....	15
8. Utvärdering	16
9. Behov av beslut från styrgrupp	16
10. Projektövergripande plan för 2021	17
Bilagor	18

1. Projektövergripande

Projektet Framtidens lärarutbildning är fortfarande inne i en genomförandefas men delar av projektet har gått in i en implementeringsfas. Såväl genomförande som implementering sker i nära samarbete med lärarutbildningen vilket är en viktig förutsättning för implementeringen av projektets resultat.

Projektets progression följer i stort den översiktliga tidplan för genomförandet som presenterades i projektplanens (figur 1).

Figur 1: Översiktlig tidplan för projektet

Genomförandet av projektet har till viss del bromsats upp dels av den organisationsförändring som trädde i kraft i januari 2019 och dels konsekvenserna av den pågående pandemin. Många av dem som har uppdrag och tjänster inom projektet har behövt och behöver fortfarande prioritera omställningen till digital undervisning och hantering av VFU. Detta kan komma att påverka projektets möjligheter att nå projektets mål inom den uppsatta projekttiden

Prefekt vid HumUS har uppdragits av dekan för HS-nämnden att ta fram ett förslag till sammanhållen plan för vilka aktiviteter och verksamheter inom projektet som långsiktigt kan övergå till lärarutbildningens ordinarie verksamhet samt hur denna övergång kan genomföras. Planen ska utformas i samråd med projektansvarig, delprojektansvariga inom Framtidens lärarutbildning, viceprefekt för lärarutbildning samt programansvariga inom lärarutbildningen. Arbetet har förberetts under hösten 2020 och när förslaget är klart ska det förankras enligt den arbets- och organisationsordning som institutionen har fastställt för lärarutbildningen.

Projektet fortsätter att växa i omfattning vilket har skapat ett behov av en tydligare arbetsdelning inom projektorganisationen. Under hösten har projektledaren tillsammans med en grupp arbetat med att tydliggöra och åskådliggöra projektets organisation och medarbetarnas roller, ansvar och arbetsuppgifter. Arbetet har resulterat i en organisationsskiss (se bilaga 1) och arbetsbeskrivningar. Exempel på nya anställningar som har gjorts sedan juni är fem nyutexaminerade lärarstudenter från grund- och ämneslärarprogrammet som på hel- och deltid har anställt som projektassistenter. En viktig uppgift för projektassistenter är att bidra med studentperspektiv i delprojekten och i lärarprogrammets utvecklingsarbete.

Projektet nya lokaler i Annexet har skapat goda förutsättningar för att hålla ihop den växande projektorganisationen och den dynamiska verksamhet som bedrivs i projektet. Lokalerna har olika typer av mötesrum och gemensamma ytor som svarar mot projektets behov. Universitetslärare och forskare som vanligtvis inte är involverade i lärarutbildningen är aktiva i projektet. Även avdelningen för Kommunikation och samverkan, Campusavdelningen och Högskolepedagogiskt centrum utgör viktiga samarbetsparter. Under våren och under senare delen av hösten har lokalerna i Annexet inte kunnat utnyttjats till fullo på grund av pågående pandemi, men förhoppningen är att det nya

projektkontoret ska fungera som en naturlig mötesplats för alla som arbetar med Framtidens lärarutbildning.

Lärarutbildningens arbetsutskott (AU) inrättades i februari 2020. Utskottet träffas varje vecka vilket bidrar till att projektledaren har bra insyn i det utvecklingsarbete som bedrivs inom lärarprogrammen och ges möjlighet att informera om pågående aktiviteter inom projektet. Under våren och hösten 2020 har en stor del av arbetet i AU fokuserat på akuta lärarutbildningsrelaterade frågor som har föranletts av pandemin och att regeringen har tagit beslut om införandet av två nya examensmål. Detta har gjort att det i mindre utsträckning har funnits utrymme att lyfta frågor kring projektet. Exempel på några av de frågor som Framtidens lärarutbildning har lyft i AU rör marknadsföringsinsatser för rekrytering av lärarstudenter inför höstterminen 2021 och utformningen av innehåll och upplägg i den alumnevecka som genomfördes digitalt i november inom ramen för delprojektet: *Lärarstudent 2.0* (se avsnitt 2.8).

Sedan drygt ett år tillbaka träffas projektledaren, prefekt för humus, viceprefekt för lärarutbildningen och vicedekan för lärarutbildning i den styrgrupp, för utredningar som relaterar till lärarutbildningen, som tillsatts på uppdrag av dekan för HS-nämnden. Styrgruppen träffas en gång i veckan och de regelbundna mötena ger projektledaren möjlighet att tillsammans med lärarutbildningens ledning samråda om hur lärarutbildningen och projektet kan arbeta tillsammans för att utveckla lärarutbildningen i riktning mot universitets och samhällets behov och projektets mål. Under hösten har gruppens arbete fokuserat på revidering av utbildningsplanen för kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) inför planerad omstart höstterminen 2021, samt att planera motsvarande processer inför planerad omstart av grundlärarprogram med inriktning fritidshem och inrättandet av masterutbildning i didaktik inför höstterminen 2022. Parallellt med detta arbete utgör styrgruppen även ett forum för regelbunden avstämning och samtal om hur kommunikation och samverkan mellan lärarutbildningen och Framtidens lärarutbildning kan stärkas.

Under styrgruppsmötet för Framtidens lärarutbildning som genomfördes i juni lyftes frågan om projektet kan bidra i arbetet med att samla in och ta till vara erfarenheter som gjorts under pandemin med avseende på omställningen till digital undervisning. Delprojektledarna för delprojekten: *Nya lärandemiljöer* och *Digital kompetens* har beaktat frågan inom respektive delprojekt och bildat en arbetsgrupp som bland annat arbetar med att skapa en gemensam begreppsmodell kring lärande och lärmiljöer som vidare kan ligga till grund för fortsatt arbete och reflektion. Under de fem arbetsmöten som hittills har genomförts har underlag tagits fram och bearbetats. Gruppens samverkar med flera aktörer utanför lärarutbildningen och arbetet sker i nära samarbete med Högskolepedagogiskt centrum.

I september togs ett rektorsbeslut (ORU 2020/05023–1) om att inrätta ett regionalt samverkansråd. Rådet kommer att utgöra ett forum för strategiska diskussioner mellan Örebro universitet, regionens skolhuvudmän och Region Örebro län rörande lärarutbildning, fort- och vidareutbildning för lärare, samt forskningsverksamheter som är skolverksamhetsanknuten. Syftet med rådet är att stimulera dialogen mellan parterna och skapa förutsättningar som bidrar till förskolans, skolans och lärarutbildningens utveckling i regionen samt underlätta dialog och utbyte i partsgemensamma frågor. Projektledaren för Framtidens lärarutbildning kommer ingå i rådet som också kommer att fungera som en extern referensgrupp för projektet. Rådet kommer att mötas två gånger per år under ledning av vicedekan för lärarutbildningen och rådets första möte är inplanerat i februari.

2. Utvecklingsarbete i delprojekten

Det pågår sammanlagt tolv delprojekt inom ramen för Framtidens lärarutbildning. Sedan föregående progressrapport har ett tidigare pausat delprojekt återaktualiserats (se avsnitt 2.4) och två delprojekt har bytt namn (se avsnitt 2.7 och 2.12). Delprojekten leds av en, eller i vissa fall två, delprojektledare (se bilaga 2) och för varje delprojekt finns en delprojektplan som beskriver dess syfte, mål, och genomförande. Flera delprojekt har delprojektresultat som helt eller delvis är färdiga att implementeras i lärarutbildningen. Resultat och utvärderingar från delprojekten publiceras löpande i

projektets rapportsamling² på hemsidan.

Exempel på delprojekt som haft hög aktivitet sedan föregående progressrapport är:

- Lärarstudent 2.0
- Nya lärandemiljöer
- Övningsskola 2.0

En sammanfattning av samtliga delprojekts progress och status presenteras i följande avsnitt.

2.1 Adjungerade adjunkter

Delprojektets syfte är att de adjungerade adjunkterna ska utgöra en länk mellan lärosätet och lokala skolpraktiker och därigenom stärka lärarutbildningen. I nuläget är sammanlagt 13 yrkesverksamma lärare anställda som adjungerade adjunkter på sju olika enheter. Framtidens lärarutbildning finansierar åtta av dessa tjänster till en omfattning av 20 procent av en heltidstjänst vardera och en av tjänsterna med 10 procent. Några ämnen hade sedan tidigare adjungerade adjunkter anställda på en högre tjänstgöringsgrad, och andra har redan nu gått in med egen finansiering för att höja tjänstgöringsgraden, som högst kan vara max 49 procent av en heltidstjänst. Några ämnen använder sig denna termin inte av den möjlighet till finansiering från Framtidens lärarutbildning som finns. Framtidens lärarutbildnings finansiering av de adjungerade adjunktstjänsterna beräknas fortsätta med 20 procent även under nästa år.

Resultatet av de två tidigare utvärderingar som genomförts med de adjungerade adjunkterna och med berörda enhetschefer, presenteras i projektets rapportsamling. Rapporterna³ visar att de adjungerades professionskompetens i hög utsträckning bidrar till en ökad integration mellan teori och praktik i lärarutbildningen och att de därigenom bidrar till att höja utbildningens kvalitet. Under hösten genomför delprojektledaren, i samarbete med en projektassistent, en enkätundersökning med studenter som har mött adjungerade adjunkter i sin undervisning. Frågorna fokuserar, i likhet med tidigare utvärderingar, på adjungerade adjunkters roll i lärarutbildningen.

En utredning om reformering av lärarutbildningen bereds av utbildningsdepartementet och ett av flera övergripande syften med reformen är att stärka sambandet mellan lärarutbildningens teoretiska och praktiska delar. Samtidigt konstaterar UKÄ i sin slutrapport⁴ om försöksverksamheten med övningsskola att samverkansfrågorna kräver fortsatt utvecklingsarbete och rekommenderar regeringen att se över möjligheterna att underlätta för lärosäten och skolornas huvudmän att inrätta kombinationstjänster som möjliggör parallellt arbete i skolverksamhet och i lärarutbildning. Eftersom satsningen på adjungerade adjunkter ligger helt i linje med detta är det möjligt att eventuell framtida implementering underlättas.

2.2 Digital kompetens

Delprojektets syfte är att säkerställa att digital kompetens beaktas i lärarutbildningen och bidrar till att lärarutbildningen kännetecknas av ett högkvalitativt och innovativt innehåll. Delprojektet leds av Högskolepedagogiskt centrum som inledningsvis genomfört en kartläggning av på vilket sätt digital

² <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/dokumentation/rapportsamling/>

³Framtidens lärarutbildning. 2020. *Adjungerade adjunkters uppfattningar om att arbeta på lärarutbildningen*. Rapport 2020:1
Framtidens lärarutbildning.2020. *Enhetschefers uppfattningar om adjungerade adjunkter i lärarutbildningen*. Rapport 2020:2

⁴UKÄ. 2020. *Utvärdering av försöksverksamhet med övningsskolor inom lärarutbildning. Slutrapport*. Rapport 2020:5

kompetens behandlas i den nuvarande lärarutbildningen, samt vilka önskemål om digital utveckling som redan finns. Kartläggningen omfattar även en undersökning av vilka behov av digital kompetens hos blivande lärare som finns inom skolverksamheten i Örebro kommun. Delprojektets första fas är därmed klar.

Under hösten 2020 medverkar delprojektet i digitala workshops inom konceptet: *Guldkant*⁵ som genomförs inom ramen för delprojektet: *Lärostudent 2.0* (se avsnitt 2.8). Första tillfället genomfördes under vecka 42 med temat: Ungas relationsskapande på nätet. Delprojektet erbjuder också möjlighet för lärarutbildare att beställa egna workshops på respektive tema för en arbetsgrupp.

Ett studentsamarbete har påbörjats i syfte med att få syn på studenternas egna behov av digital kompetens inför kommande yrkesliv – framför allt för att kunna utforma relevanta workshops inom ramen för *Guldkant*.

I samarbete med delprojektet: *Nya lärandemiljöer* (se avsnitt 1) pågår ett arbete med att ta tillvara erfarenheter gjorda under det omställningsarbete som uppkom i samband med pandemin.

Delprojektet arbetar också med att stödja matematikämnets åtgärdsarbete utifrån UKÄ:s granskning av ämneslärarprogrammet. Fyra arbetsgrupper har bildats och delprojektet finns med i samtliga för att säkerställa att studenternas digitala kompetensutveckling blir ett naturligt inslag i och ett medel för utvecklingen av utbildningen.

2.3 Digital läskompis

Delprojektet innebär att en så kallad *Digital läskompis* utvecklas inom ramen för pedagogikämnet och Social Impact Lab (SOIL). Den digitala läskompisen innehåller ett online bibliotek som eleven kan välja böcker från samt ett läsarinterface där eleven läser för/eller blir läst för av den digitala läskompisen. När eleven läser ställer läskompisen frågor som gör att eleven får fördjupa sig i texten för att aktivt se samband och skapa sig en helhetsbild av texten. Läskompisen ska också ge feedback på elevens svar. Detta betyder att läskompisen måste kunna analysera både text och elevsvar vilket kräver AI, maskininlärning och tekniska lösningar. Det ska även finnas ett lärarinterface som gör att läraren kan följa elevernas utveckling och inkorporera i sin undervisning. Delprojektet samarbetar även med institutionen för naturvetenskap och teknik och med Regionalt utvecklingscentrum (RUC). Samverkan sker därtill med aktörer utanför universitetet, såsom lärare på skolor i Örebro kommun. Därutöver har forskare inom AI bidragit med stöd.

Sedan föregående progressrapport har delprojektet fortsatt spela in och analysera textsamtal med elever i Örebro kommun och haft löpande kontakter med innovationsrådgivare genom SOIL. Delprojektet har etablerat kontakt med intressenter på ett språklabb inom nätverket, *Talkamatic*⁶ som är intresserade av att utveckla den tekniska produkten. *Talkamatic* baserar sig på både forskning, nyttogörande, och kommersiell utveckling och intresserar sig för projektets pedagogiska värde för svenska skolor. Samtal förs kring en ansökan om verifieringsmedel från innovationsrådet Fyrklövern. Om dessa medel beviljas kan en första testversion utvecklas. Planen är att testa den tillsammans med elever i Örebro kommun, och utifrån resultatet anpassa fortsatt utveckling den tekniska produkten. Om verifieringsmedlen beviljas påbörjas detta arbete under vårterminen 2021.

Utvecklingen av den digitala läskompisen behöver göras genom holdingbolaget eftersom universitetet inte kan äga produkten. Här behövs beslut från styrgruppen om det är möjligt för projektet att finansiera det fortsatta arbetet (se avsnitt 9).

⁵ <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/delprojekt/lararstudent-2.0/guldkant-for-lararstudenter/>

⁶ <http://talkamatic.se>

2.4 Estetiska lärprocesser

Syftet med delprojektet Estetiska lärprocesser är att utveckla estetiska undervisnings- och lärandepraktiker i lärarutbildningen, både som forsknings- och som utbildningsområde och delprojektet utgår från antagandet att det finns estetiska dimensioner av undervisning och lärande oavsett ämne samt att sådana aspekter är i behov av att lyftas med hänsyn till framtidens lärarutbildning.

Delprojektet, som har letts från Musikhögskolan, har hittills framförallt varit sonderande. En översyn av hur estetiska lärprocesser som innehåll tar sig uttryck i lärarutbildningen vid Örebro universitet har genomförts och etablering av relevanta kontaktytor har prövats. Möjligheter till eventuell praktisk forskning av estetiska lärprocesser tillsammans med samverkande aktörer i regionen har också undersökts. Delprojektledarens uppdrag löpte ut i december 2019 och delprojektet summerades då i en kortfattad rapport och sedan dess har delprojektet varit vilande fram till november då en ny delprojektledare tillträdde.

Under det närmaste halvåret fokuserar delprojektet på olika sätt att arbeta för att implementera estetiska lärprocesser i undervisning på kurser inom grundlärar- och förskolläraryrket där estetiska uttryck och/eller lärprocesser ingår som kursmål. Mer konkret kommer det innebära att knyta kontakter med lärare och programansvariga och föra en dialog om hur estetiska lärprocesser kan implementeras i kurserna. Parallellt pågår ett arbete med att identifiera litteratur och undervisningsmetoder som kan vara till stöd för en undervisning i estetiska lärprocesser. Detta sker genom att bygga nätverk genom konferensdeltagande och genom att, under vårterminen 2021 skapa en litteraturoversikt över området.

Ytterligare en idé är att på längre sikt ta fram en metodinriktad skrift utifrån dialog med lärare och forskare på Örebro Universitet som arbetar inom området, med förhoppningen att ett sådant material kan finnas tillgängligt som fortbildnings- och undervisningsmaterial för anställda på Örebro universitet, även efter delprojektet är avslutat.

2.5 Forskningsbaserat lärande

Syftet med delprojektet är att utveckla en modell för forskningsbaserat lärande (FBL), i första hand för lärarstudenter men i förlängningen är förhoppningen att modellen kan användas på flera av universitetets professionsutbildningar.

Sedan föregående progressrapport har progressionsmatrisen utifrån de tre kompetensområdena *Ta in och kritiskt värdera olika perspektiv*, *Upptäcka och förstå* samt *Kommunicera* förfinats och kommunicerats inom lärarprogrammen. Den har delvis implementerats i Grundlärarprogrammen i samband med det åtgärdsarbete som genomfördes inför återrapporteringen till UKÄ. En text har utformats för att kommunicera FBL internt på universitetet och tydliggöra delprojektets strategi för att implementera FBL i alla lärarprogram. En text med studenterna som målgrupp är också under bearbetning och förankras just nu i programråden och i kursarbetslag. Planen är att texten ska användas i kommunikation med studenterna från höstterminen 2021, som ett stöd för att motivera forskningsbaserade arbetssätt.

Frågan om hur FBL kan implementeras i hela lärarutbildningen har under våren 2020 diskuterats i lärarutbildningens arbetsutskott och det fortsatta arbetet genomförs nu i nära samarbete mellan delprojektansvariga och programansvariga. Här ser arbetet olika ut i programmen. Under hösten träffar delprojektledarna alla programråd och även några kursarbetslag och påbörjar/fortsätter implementeringen av FBL. I Grundlärarprogrammet utvecklas aktiviteter och examinationer i relation till redan skapade kursmål. Även Förskolläraryrket kommer delta i workshops under hösten för att dels identifiera vad som redan görs och utveckla det vidare med utgångspunkt i progressionsmatrisen. Delprojektledarna har träffat Ämneslärarprogrammets programråd där ett nytt arbetsutskott ska utforma en strategi för att implementera FBL med stöd av delprojektledarna.

Parallellt pågår ett arbete, tillsammans med RUC, med att lägga grunden för skolutveckling på

vetenskaplig grund i regionen och inom detta arbete utgör FBL en viktig hörnsten. Syftet med detta är att skapa en tydligare koppling mellan det som sker i lärarutbildningen och arbetsgivarnas förväntningar, så att universitets lärarstudenter under sin verksamhetsförlagda utbildning och i andra kontakter med regionens samtliga skolhuvudmän, får möta och verka i en forskningsbaserad utbildning.

2.6 Fysisk hemvist

Syftet med delprojektet är att skapa en fysisk hemvist för lärarutbildningen. En redogörelse för delprojektets inledande fas presenteras i en rapport⁷ som färdigställdes under 2019. Delprojektet leds från Campusavdelningen och har under våren 2021 bytt delprojektledare.

Inför starten av nästa fas kommer en ny delprojektplan att upprättas och under hösten 2020 och våren 2021 fokuseras arbetet på det fortsatta arbetet med att utforma och anpassa lokaler efter lärarutbildningens behov. Hittills har en sal i Prismahuset utrustats med en mjuk matta, flyttbara möbler och whiteboardtavlor samt ett låsbart förråd för material. Utrustningen av salen har gjorts för att möta förskolläraryrket behov av en anpassad sal för undervisning om språkutvecklande aktiviteter.

Lärarstudenternas studiesociala hemvist har etablerats i Forumhuset genom det så kallade *Lärarrummet*, där lärarstudenter kan studera och umgås. *Lärarrummet* har utformats i samarbete med en fokusgrupp bestående av lärarstudenter och har renoverats med nya ytskikt och utrustats med nya möbler. Både *Lärarrummet* och väggytan utanför lärarutbildningens kansli i Forumhuset har utrustats med digitala skärmar där information som rör lärarutbildningen publiceras löpande. Diskussioner förs också med Forumrestaurangen om att skapa studerandeplatser med skrivbara bord vilket gör att restaurangens utrymme också kan utnyttjas.

Detta kompletteras med en uppbyggnad av minihemvister i övriga hus på campusområdet som bedriver lärarutbildning. Arbetet med minihemvister har inletts under hösten genom att tillsätta en referensgrupp med lärarrepresentanter från berörda ämnen.

2.7 Internationella och interkulturella perspektiv

Delprojektets syfte är att utveckla internationaliseringen av lärarutbildningen och dess interkulturella innehåll. Arbetet genomförs utifrån två parallella huvudspår, vars fokus är internationella respektive interkulturella perspektiv. För att tydliggöra de två spår som delprojektet utgår ifrån har delprojektet bytt namn genom att ”internationalisering” ersatts av ”internationella”

Delprojektet fortgår i huvudsak som planerat men med mindre justeringar av tidplanen. Det internationella spåret har bromsats av pandemin, i synnerhet när det gäller att utveckla kontakter med utländska lärosäten. Exempelvis har arbetet med utbyten i Indien och Kuba pausats och utbytet med Humboldtuniversitet i Berlin har fått omarbetas i flera omgångar i takt med att riktlinjer och lagar förändrats. Arbetet har därför fokuserats på spårets övriga aktiviteter.

Under våren inleddes ett utvecklingsarbete med att se över och förbättra flödet och innehållet gällande information om utbytesstudier för både studenter och personal. Bakgrunden är att både studenter och personal upplever svårigheter med att hitta information om internationella utbyten samt att

⁷ Framtidens lärarutbildning. 2019. *Fysisk hemvist och nya lärandemiljöer*. Rapport 2019:3

informationen är utspridd och ibland oklar. Ett samlat informationsmaterial tas därför fram inför hösten 2021.

Inom delprojektet pågår också arbete med utbytesformer och utbytesavtal. När det gäller utbytesformer har ett samarbete med UHR etablerats där de följer och stöttar delprojektet i arbetet med Humboldtutbytet. Delprojektet sammanställer befintliga utbytesavtal för att underlätta institutionernas vidare avtalsarbete framöver. Delprojektet har också etablerat kontakter med UHR gällande stöd i utvecklingen av korta utbyten och interkulturell kompetensutveckling. Även det interna nätverket har utvecklats och fördjupats genom möten med bl.a. programansvariga och personal på internationella kontoret. Under hösten deltog delprojektets medarbetare även i konferensen NILS:2020 (Nätverket för internationalisering av Lärarutbildning i Sverige) och på UHR:s internationaliseringsdag.

Under hösten påbörjades en behovsanalys av interkulturell kompetensutveckling inom lärarutbildningen. Planen är att erbjuda lärarutbildare möjligheter till interkulturell kompetensutveckling under senare delen av våren och under hösten 2021.

Under hösten planerar delprojektet att medverka i konceptet: *Guldkant* som genomförs inom ramen för delprojektet: Lärarstudent 2.0 (se avsnitt 2.8). I februari genomförs en temamånad med fokus på internationella/interkulturella aspekter av lärarutbildningen och läraryrket.

I samråd med internationaliseringsansvarig vid HumUS och universitets internationaliseringsstrateg är delprojektledaren delaktig i arbetet med utvecklingen av den kommande universitetsövergripande handlingsplanen för internationalisering, som ersätter internationaliseringsstrategin vid årsskiftet.

2.8 Lärarstudent 2.0

Det övergripande syftet med delprojektet är att skapa motiverande förutsättningar för nya och befintliga studenter och därigenom locka motiverade lärarstudenter till Örebro universitet.

Delprojektet främjar studentinitierade aktiviteter och koncept inom tre huvudområden; *Introduktionen*, *Guldkanten* och *Alumnveckan*. Inom delprojektet pågår också utveckling av studentdemokrati i syfte att ge Örebro lärarstudenter (ÖLS) möjlighet att skapa sociala läraaktiviteter och samordna lärarstudenters utbildningsfrågor. Delprojektet har tillsammans med ÖLS etablerat en plattform för fortsatt arbete och initierat en utredning för att undersöka ÖLS förutsättningar för fortsatt arbete med att skapa en fungerande studentdemokrati. Hittills indikerar utredningen att det krävs åtgärder som omfattar större ansvar och befogenheter än vad som ryms inom ramen för delprojektet, och därför har en överlämning till rätt ansvarsnivå påbörjats.

Mot bakgrund av att studenter upplever att de i samband med introduktionen får för mycket information under för kort period, genomförde delprojektet inför hösten 2020 en introduktion med en långsiktig översiktighet. Delprojektet utformade en guide i form av ett *Bokmärke*⁸ som innehåller viktig information för lärarstudenter under deras studier. *Bokmärket* finns både i digital form på hemsidan och i fysisk form som ett bokmärke i ett nyckelband. Ungefär 350 fysiska bokmärken har hittills delats ut till lärarstudenter. Delprojektet planerar för två nya bokmärken under våren 2021. Ett för studenter som ska börja med självständigt arbete och ett för studenter som påbörjar sin sista termin.

Under innevarande läsår erbjuder delprojektet *Guldkant*⁹ för lärarstudenter varje månad. Ämnena är studentinitierade med koppling till läraryrket men som inte ryms inom ramen för lärarutbildningen

⁸ <https://www.oru.se/lararstudent>

⁹ <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/delprojekt/lararstudent-2.0/guldkant-for-lararstudenter/>

kurser. *Guldkant* rymmer intervjuer med yrkesverksamma, digitala workshops, fördjupningstips och reflektionsfrågor. I oktober var temat professionella relationer, i november motivation och i december är konflikthantering i fokus.

I november genomfördes digital kompetensutveckling för läraralumnerna i form av *Alumnveckan*¹⁰ och tanken är att den ska genomföras regelbundet vid samma tidpunkt varje år. Varje dag under *Alumnveckan* presenteras ett aktuellt tema med möjlighet att ta del av intervjuer med yrkesverksamma lärare, lärarutbildare och forskare, artiklar, fördjupningsmaterial, reflektionsfrågor och möjlighet att kommentera. Teman har valts ut i samråd med avgångsstudenter från 2020 och i år fokuserade de på, planering, professionella relationer, hållbart arbetsklimat och konflikthantering. Under våren planerar delprojektet för att marknadsföra nästa alumnvecka för alla avgångsstudenter.

2.9 Nya lärandemiljöer

Syftet med det delprojekt som fokuserar på *Nya lärandemiljöer* är att utveckla universitetets lärandemiljöer så att universitetet kan erbjuda utmanande utbildning i stimulerande lärandemiljöer och möjliggöra ett högkvalitativt och innovativt utbildningsinnehåll som svarar mot framtida kompetensbehov. Lärarstudenternas lärandemiljöer är i fokus men delprojektet syftar även till att bidra till utvecklingen av universitetets samtliga lärandemiljöer. Delprojektledaren är verksam på Handelshögskolan och delprojektet omfattar lärande och högskolepedagogik, framtida kompetenser samt möjliggörandet av nya lärmiljöer.

Sedan föregående progressrapport har delprojektet etablerat två arbetsgrupper varav en utgår från Lärarutbildningen och en från Handelshögskolan. Fler arbetsgrupper är på gång från olika fakultetsområden. Arbetsgruppernas process planeras i samarbete med Akademiska hus och påbörjades och fortgår till och med januari 2021.

I dialogen med Akademiska hus etableras den *Pedagogiska flygeln* i Långhuset. Den Pedagogiska flygeln är tänkt att fungera som en testyta för utvecklingen av lärandemiljöer vid Örebro universitet. För närvarande genomförs ett arbete i ett av rummen i flygen för att utveckla synkron hybridundervisning

Referensgruppen för pedagogisk utveckling har genomfört två möten under hösten och arbetet med att utveckla de metodologiska förutsättningarna och en systematik i både genomförande och analys har påbörjats.

Referensgruppen för samverkan har fått en allt mer betydande roll då både delprojektledare och projektsamordnare/koordinator för lärandemiljöer har fått uppdrag inom Högskolepedagogiskt centrum att driva frågor om lärandemiljöer på universitetsgemensam nivå. Referensgruppen har haft två möten under hösten där behovet av ett universitetsövergripande perspektiv och att i ett tidigt skede involvera berörda parter som styr- och stödfunktioner har identifierats. Utifrån detta har också en dialog och tydligare samarbete tillsammans med Örebro Campus Lab inletts.

Inom ramen för delprojektet har också samtal och samarbete/koordinering med delprojekten: *Digital kompetens*, *Fysisk hemvist* och *Lärarstudent 2.0* inletts. Dialogen kommer fortsätta under 2021 för att koordinera överlappningar och synergier.

I samarbete med delprojektet: *Digital kompetens* (se avsnitt 1) pågår ett arbete med att ta tillvara erfarenheter gjorda under det omställningsarbete som uppkom i samband med pandemin.

¹⁰ <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/delprojekt/lararstudent-2.0/alumnveckalararstudenter/>

En viktig förutsättning för delprojektets resultat är att det skapas förutsättningar för att driva de frågor som delprojektet fokuserar på en universitetsövergripande nivå. Detta då de förslag (på bland annat design av både fysiska lärmiljöer och pedagogiska modeller) som kommer fram utifrån projektet kommer vara av sådan art att de bör komma hela universitetet till nytta.

2.10 Praktisk forskning

Syftet med delprojektet är att lärarutbildningen vid projektavslut ska kännetecknas av en stark vetenskaplig grund där den praktiska forskningen har en tydlig roll. Delprojektets organisering och arbete sker inom ramen för regeringens satsning på att utveckla modeller för praktisk forskning, så kallade ULF-avtal (Utveckling, Lärande, Forskning). ORU:s ULF-arbete bygger vidare på redan etablerade strukturer genom RUC (Regionalt utvecklingscentrum) och kännetecknas av symmetrisk och komplementär samverkan och regional likvärdighet.

För närvarande pågår 19 forsknings- och utvecklingsprojekt i 11 av länets 14 kommuner, varav två fristående skolhuvudmän. I december startar ett nytt forsknings- och utvecklingsprojekt (FoU) som genomförs i samverkan mellan Örebro universitet, Region Örebro Län och regionens kommuner. Det övergripande syftet med FoU-projektet är att utveckla hållbar samverkan mellan ingående parter kring forskningsbaserad skolutveckling, där fokus ligger på skolhuvudmannanivån. Ett delsyfte är att undersöka möjligheten för att utveckla en ULF-modell för forskningssamverkan mellan Örebro universitet, Region Örebro län och regionens kommuner som främjar lärarutbildningen och skolutveckling i regionen.

2.11 Samverkan för att främja skollära

Syftet med delprojektet är att med utgångspunkt i aktuell forskning och i nära samarbete med yrkesverksamma inom olika professioner med skolan som arbetsfält utveckla ett nytt valbart disciplinöverskridande kurspaket om samverkan för att främja skollära och måluppfyllelse som riktar sig till studenter inom lärarutbildningarna, socionomprogrammet och andra (professioner)utbildningar såväl som praktiker med skolan som arbetsfält, innehållande kurser på såväl grund- som avancerad nivå. Delprojektet genomförs i linje med Örebro universitets uppdrag kring samverkan med det omgivande samhället och den regionala utvecklingsstrategins effektmål för kunskapslyft och utbildning, kompetensförsörjning och matchning samt hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård.

Delprojektet leds av en universitetslektor och docent i socialt arbete och genomförs i samverkan med ämnet specialpedagogik och Region Örebro Län. Målet är att utveckla ett nytt valbart disciplinöverskridande kurspaket, på både grund- som avancerad nivå, som riktar sig till praktiker såväl som studenter inom lärarutbildningarna, socionomprogrammet och andra (professioner)utbildningar med skolan som arbetsfält. Detta möjliggörs genom att initialt utveckla och testa olika kursmoment som bygger på aktuell kunskap om olika delområden relaterat till problematisk skolfrånvaro och skolavbrott, samt nyttja tidigare erfarenheter och kunskap kring interprofessionell samverkan från reguljära kurser inom lärar- och socionomprogrammen. De praktiska inslagen utvecklas därefter med utgångspunkt i relevant forskning för att främja kunskapsutbyte och utveckla kunskaper och färdigheter i interprofessionell samverkan för studenter såväl som för praktiker från olika professioner med skolan som arbetsfält.

Under hösten pågår arbete med att planera och genomföra fyra digitala workshops med studenter från socionomprogrammet, specialpedagogprogrammet, lärarprogrammen samt professionella (skolledare, specialpedagoger, skolkuratorer och elevhälsoteam). Som underlag för dessa workshops har intervjuer med professionella ute i verksamheter gjorts för att inventera vilka behov och dilemman som praktiker ofta stöter på eller hanterar i sin professionsutövning.

Parallellt pågår utvecklingen och förberedelsen inför inrättandet av kurser på avancerad nivå genom författandet av all relevant dokumentation och utvecklingen av kursplaner.

2.12 Övningsskola 2.0

Det delprojekt som tidigare benämnts: *Verksamhetsförlagd utbildning i samverkan* har sedan föregående progressrapport bytt namn till: *Övningsskola 2.0*. Delprojektets syfte är att utveckla en verksamhetsförlagd utbildning (VFU) av hög kvalitet som är väl integrerad med den campusförlagda delen av lärarutbildningen. Delprojektet omfattar utveckling av övningsskola, handledarutbildning och samverkan kring VFU. Delprojektet har en nära koppling till flera andra delprojekt som *Adjungerade adjunkter*, *Forskningsbaserat lärande* och *Praktiknära forskning*. Delprojektet har fått en ny delprojektledare under våren och under hösten 2020 har en ny delprojektplan utformats.

Under hösten har delprojektet arbetat med att skapa en organisation vilket har resulterat i tre arbetsgrupper:

- Utveckling av kompetens för VFU-handledare
- Utveckling av organisation för övningsskola
- Samverkan verksamhet, utbildning och forskning

Arbetsgrupperna har påbörjat utvecklingsarbete inom sina respektive områden som kommer fortlöpa under 2021. En central del av planeringsfasen är att samla in material och göra kartläggningar inom respektive områden.

Vidare har en dialog inletts med programansvariga för samtliga program om delprojektets kommunikation med programmen. Delprojektansvarig besöker samtliga programs programråd i november och december för att föreslå medverkan på ett programråd per termin för information om delprojektets aktiviteter och diskussion om programmens olika behov.

I början av hösten har förberedelser för att starta upp en referensgrupp av verksamma handledare gjorts. Syftet med referensgruppen är att utgöra en länk i kontakten med verksamheterna, agera diskussionspartners samt att arbeta mer konkret med framtagandet av texter och material såsom examinationer inom VFU-kurser. De läraralumnerna som anställts som projektassistenter i Framtidens lärarutbildning utgör i nuläget en referensgrupp med aktuellt studentperspektiv på lärarutbildningen. Projektassistenterna har påbörjat en intervjustudie om studenters erfarenheter av VFU för att skapa ett aktuellt underlag för fortsatt utvecklingsarbete.

3. Utvecklingsarbete inom lärarprogrammen

Framtidens lärarutbildning finansierar en programresurs motsvarande 60 procent av en heltidstjänst för förskolläro- grundläro- och ämnesläroprogrammet och 30 procent för det specialpedagogiska programmet att förfoga över för att bedriva programspecifikt utvecklingsarbete. Programansvariga har erbjudits möjligheten att vid behov utöka resursen. Resursen utnyttjas på olika sätt och i olika utsträckning inom de olika programmen. Hittills är det främst förskolläro- och grundläroprogrammet som utnyttjat resursen men under hösten har ämnesläroprogrammet tillsatt en programgrupp med representanter från berörda institutioner och ämnen för att bedriva utvecklingsarbete.

3.1 Förskolläroprogrammet

Under höstterminen 2020 har förskolläroprogrammet utnyttjat 25 procent av den tilldelade resursen som Framtidens lärarutbildning finansierar. Resursen används till strategiskt stöd för programansvarig kring frågor av operativ karaktär samt fortlöpande förankring av den nya studiegången inom programmet, vilket innebär kontinuerlig dialog med kurs- och delkursansvariga kring inrättandet av nya kurser i de olika ämnen som ingår i utbildningen. Utöver ovanstående nyttjas också resursen till strategiskt stöd i övrigt kvalitetsarbete som till exempel:

- Forskningsbaserat lärande (FBL). Under höstterminen genomförs två workshopar med kurs- och delkursansvariga där fokus ligger på implementering av FBL i förskolläraryrket och kurserna. Arbetet leds av delprojektet *Forskningsbaserat lärande* (se avsnitt 2.5)
- Genomförande av Studentdialog, som komplement till skriftliga utvärderingar.
- En digital alumträff för förskolläraryrket genomfördes som en del av den Alumvecka som genomfördes i november inom ramen för delprojektet: *Lärostudent 2.0* (se avsnitt 2.8).

Inför starten av höstterminen färdigställdes en sal i Prismahuset som anpassats för den undervisning om språkutvecklande aktiviteter som bedrivs inom förskolläraryrket. Detta är ett första steg i den anpassning av lokaler för läraryrket som genomförs i delprojektet: *Fysisk hemvist* (se avsnitt 2.6).

Utöver detta har ett utvecklingsarbete inletts kring implementering av det nya examensmålet om neuropsykiatriska svårigheter, som införs i förskolläraryrket från och med hösten 2021.

3.2 Grundläraryrket

Under höstterminen 2020 har den tilldelade resursen inte utnyttjats inom grundläraryrket eftersom tillfrågade personer inte haft utrymme inom sin tjänsteplanering. Arbetet har under hösten framförallt fokuserat på fortsatt utvecklingsarbete kring och implementering av nedanstående åtgärder som vidtagits till följd av den kritik som framkom i UKÄ:s granskning av grundläraryrket.

- Implementering av forskningsbaserat lärande.
- Fortsatt kvalitetssäkring av de självständiga arbetena. En utvärdering görs av de kurser som för första gången hösten 2020 genomförts med gemensamma kursplaner oavsett ämne. Med utgångspunkt i resultatet fortsätter sedan utvecklingsarbetet tillsammans med kursansvariga med start i slutet av hösten 2021 och vidare under våren 2021. Detta arbete kommer att finansieras med utnyttjade medel från hösten 2020.
- Fortsatt arbete med progression inom VFU. Under hösten genomförs första steget, att utvärdera VFU-kursen i UVK I (termin 1) där progressionsområdena (se bilaga 3) har implementerats. Detta arbete kommer sedan att leda till fortsatt implementeringsarbete i andra VFU-kurser under våren 2021.

Utöver detta har ett utvecklingsarbete inletts kring de två nya examensmål som införs i grundläraryrket från och med hösten 2021. Utvecklingsarbetet förutsätter samarbete över ämnesgränser och inkluderar utöver lärarutbildare även studenter och yrkesverksamma lärare. Detta arbete kräver extra resurser under hösten 2020 och våren 2021 och utnyttjade medel från 2020 kommer att användas.

Inför vårterminen 2021 kommer de medel som finns till förfogande att användas för att tillsätta en programgrupp för fortsatt utvecklingsarbete.

3.3 Ämnesläraryrket

Ämnesläraryrket utnyttjar under hösten 10 procent av den tilldelade resursen.

I början av vårterminen 2020 kom resultatet av UKÄ:s granskning av ämnesläraryrket. Resultatet visar att fyra av fem ämnen får omdömet hög kvalitet och det gäller samhällskunskap, svenska, musik samt idrott och hälsa. Matematikämnet fick ifrågasatt kvalitet och kritiken rör bland annat examination av studenternas förmåga att undervisa där UKÄ menar att det inte räcker med att examinera studenternas förmåga under den verksamhetsförlagda utbildningen utan att förmågan borde bedömas även i campusförlagda kurser. Under hösten har ämnesläraryrket inletts åtgärdsarbetet i matematik som stöds av delprojektet: *Digital kompetens* (se avsnitt 2.2).

På uppdrag av styrgruppen för utredningar genomfördes under våren en förstudie kring ämneslärarprogrammets studiegång som skulle ligga till grund för en mer omfattande utredning kring ämneslärarnas studiegång. Inför fortsatt utredningsarbete har programrådet inventerat vilka frågor som tidigare utretts kring studiegången och vilka delar av UKÄ:s granskning som eventuellt relaterar till studiegången. Några av de frågor som är viktiga för det fortsatta utredningsarbetet handlar om möjligheten att välja andraämne i ett senare skede (ettämnesingång), möjlighet att utöka antalet ämneskombinationer, möjlighet till samläsning mellan första- och andraämne och placering av VFU. Under slutet av höstterminen inleddes en omvärldsbevakning av andra lärosätens hantering av ettämnesingång.

Inom ämneslärarprogrammet fortlöper det studiestödsprojekt som innebär att ämneslärarstudenter medverkar i olika typer av läx-/studiehjälp eller språkstöd i skolverksamheten. Från och med hösten 2020 samordnas studiestödsprojektet av en av Framtidens lärarutbildnings projektassistenter som är ämnesläraralumn. Studiestödsprojektet har under hösten anpassat verksamheten på grund av den pågående pandemin.

Fortsättningsvis kommer ämneslärarprogrammet använda den tilldelade resursen för att finansiera den nya programgrupp (arbetsutskott) som tillsatts under hösten och en del av det planerade utvecklingsarbetet genomförs i samarbete med delprojektet: *Övningsskola 2.0* (se avsnitt 2.12)

3.4 Specialpedagogiskt program

Under höstterminen 2020 utnyttjar specialpedagogiskt program 27 procent av den tilldelade resursen. Det arbetet utgår från programrådsgruppen, där innehåll och progression i utbildningen diskuteras. Programansvarig tillsammans med programrådsgruppen ansvarar för planering och organisering av utvecklingsarbetet, under ht20 och vt21 är följande utvecklingsområden i fokus:

- Fördjupning av internationaliseringen i programmet och kvalitetsutveckling av innehållet i förhållande till kursmålen. Det internationella samarbetet som initierades under vårterminen implementeras nu under hösten i samarbete med en gästprofessor i specialpedagogik, Julie Allan¹¹, från Birmingham University och kommer att fortsätta under hela 2021.
- Utveckling och genomförande av mer praktikinära specialpedagogiska utbildningsinslag som till exempel flipped classroom med workshops och gemensamma case om hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbete. Utvecklingsarbetet bedrivs i samarbete med en adjungerad adjunkt.
- Utvecklingen av studenters handlingskompetens när det gäller interprofessionell samverkan i elevhälsofrågor, bestående av gemensamma workshop och case har numera blivit ett ordinarie inslag i specialpedagogiska programmet, ämneslärarprogrammet och socionomprogrammet.

4. Övriga aktiviteter

I samband med terminsstart hösten 2020 ansvarade Framtidens lärarutbildning för innehåll, upplägg och genomförande av den interna konferens för lärarutbildare som genomfördes digitalt 24–25 augusti. Samtliga programpunkter spelades in via Zoom och finns, tillsammans med presentationer

¹¹ <https://www.oru.se/nyheter/nyhetsarkiv/nyhetsarkiv-2020/forskare-som-gor-allt-for-elever-med-sarskilda-behov/>

och övriga underlag tillgängliga på lärarutbildningens webbsida på Inforum¹².

Framtidens lärarutbildning genomförde i samarbete med Regionalt utvecklingscentrum och Lärarutbildningens kansli en regional skolkonferens i oktober på temat: Förskola och skola utifrån beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund. Konferensen genomfördes digitalt med både gemensamma programpunkter och valbara workshops, bland annat en workshop om artificiell intelligens (AI) för yrkesverksamma lärare som genomfördes i samverkan med centrum för tillämpade autonoma sensorsystem (AASS).

I slutet av november utlystes tre tidsbegränsade lektorat som är profilerade mot följande samhällsutmaningar för lärarutbildningen:

- Hållbar utveckling
- Interkulturella perspektiv
- Digital kompetens och andra framtidskompetenser

I tjänsterna ingår undervisning, forskning och utvecklingsarbete. Tanken är att lektoreorna, inom ramen för utvecklingsarbetet, ska bidra till att delprojekten får en tydligare inriktning mot de tre samhällsutmaningarna.

Lektoraten kommer att finansieras med medel från projektet. Utlysningen har förankrats hos berörda prefekter i lärarutbildningssamrådet (LUS).

På föregående styrgruppsmöte i oktober lyftes frågan om att, istället för att utlysa tidsbegränsade lektorat, redan nu utlysa fasta lektorat. Projektledarens bedömning är att processen med att inrätta nya lektorat tar relativt lång tid och att projektet har behov av tillsättning så snart som möjligt. Frågan om behovet av att inrätta fasta lektorat med tvärvetenskaplig inriktning kan återaktualiseras efter halva anställningstiden.

Projektledaren har vid flera tillfällen spridit erfarenheter och resultat från projektet. Det har bland annat skett under den avslutande konferensen för Erasmus+ projektet TiLL (Teacher Inspiring Lifelong Learning) och genom deltagande i en av OECD:s arbetsgrupper som fokuserar The Future of Education and Skills 2030

5. Budget

Det har skett en markant ökning avseende anställningar inom projektet under hösten 2020 och vid dags dato uppgår anställningarna till drygt 20 heltidstjänster, fördelat på drygt 80 personer som har anställning eller uppdrag finansierade av Framtidens lärarutbildning.

Alla tilldelade medel har ännu inte budgeterats men kvarvarande medel planeras att användas för att stärka lärarutbildningens profilering mot framtida samhällsutmaningar och att stötta det strategiska arbetet med lärarutbildningen: uppstart av grundlärarprogram med inriktning fritidshem, inrättande av masterutbildning i didaktik, fortsatt utredning kring ämneslärarprogrammets studiegång, fortsatt utveckling av KPU samt anpassning av lokaler för lärarutbildningen.

¹² <https://inforum.oru.se/inforum/ledning-och-styrning/lararutbildningen/material-fran-lararutbildningsdagarna/>

6. Kommunikation

I april anställdes en heltidskommunikatör och en övergripande kommunikationsstrategi och en kommunikationsplan¹³ för lärarutbildningen och för projektet Framtidens lärarutbildning har nu färdigställts. Planen omfattar både extern och intern kommunikation kring lärarutbildningen. Rekrytering av motiverade (förstahandssökande) lärarstudenter är av stor betydelse för projektets framgång och under våren genomförs riktade marknadsföringsinsatser tillsammans med programansvariga och med avdelningen för Kommunikation och samverkan inför antagning till kommande hösttermin.

Kommunikationen kring projektet sker idag främst genom hemsidan. På projektets externa hemsida presenteras samtliga delprojekt, där finns en rapportsamling där resultat och utvärderingar som genomförts inom projektet publiceras löpande och en blogg (med 10 200 visningar till dagens datum). Under hösten utvecklas webbsidan för att tydligare synliggöra de praktiska forskningsprojekt och utvecklingsprojekt som genomförs inom ramen för ULF (Utveckling, Lärande, Forskning).

Den interna kommunikationen inom lärarutbildningen är fortfarande en utmaning. Det är svårt att säkerställa att information når ut till alla berörda och det behövs tydligare rutiner för vilken information som sprids via e-post respektive via publicering på den externa webben eller på Inforum. Sedan föregående progressrapport har ett utvecklingsarbete inletts med fokus på att samordna den information om lärarutbildningen som finns på universitetets externa webb och på Inforum. Syftet är att tillgängliggöra relevant information och anpassa den efter respektive målgrupp. Utvecklingsarbetet bedrivs i nära samarbete med lärarutbildningens kansli.

Det digitala nyhetsbrevet med aktuell information från lärarutbildningen, Framtidens lärarutbildning, Regionalt utvecklingscentrum och Örebro lärarstudenter som initierades i våras fortlöper enligt plan med två utskick varje termin. Nyhetsbrevet har ca 170 prenumeranter.

I samband med introduktionen av nya lärarstudenter inför höstterminen 2020 har flertalet informationsfilmer producerats inom ramen för projektet. I filmerna medverkar flera av lärarutbildningens stödfunktioner som t ex. studievägledning, bibliotekspersonal och universitetskyrkan.

Projektets heltidskommunikatör deltar i det nationella nätverket ASKL: *Arbetsgruppen för samordnad kommunikation kring lärarutbildningarna*. I nätverket är samtliga lärosäten i Sverige som erbjuder lärarutbildning välkomna att ha representanter och ett 20-tal lärosäten är i nuläget representerade. Under hösten 2020 formerades en ny intern styrgrupp för ASKL som ska dra upp riktlinjerna för fortsättningen. I samband med detta valdes Framtidens lärarutbildnings heltidskommunikatör in som representant i den interna styrgruppen och har under hösten även återrapporterat ASKL:s arbete till kommunikationschefsnätverket.

7. Osäkerhet och risker

Lärarutbildningens nuvarande organisation, vad gäller styrning och ledning, är inte utformad på ett sätt som ger ett bra stöd för en kontinuerlig implementering av projektets resultat och fortsatt utveckling av lärarutbildningen efter projektavslut. Ur projektets perspektiv finns behov av att tydliggöra hur organisationen är kopplad till övriga institutioner och vilka frågor som olika nivåer och organ beslutar om. En förutsättning för en hållbar implementering av projektets resultat är att lärarutbildningens ledning på alla nivåer är organiserad så att den efter projektets avslut, kan ta ansvar för både implementering och fortsatt utvecklingsarbete av lärarutbildningen.

¹³ <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/dokumentation/projektplan-och-progressrapporter/>

Enligt projektplanen för Framtidens lärarutbildning kan projektet initiera delprojekt vars finansiering på sikt tas över av andra delar inom universitetsorganisationen (eller av extern finansör). Projektplanen tydliggör också att en förhoppning är att Framtidens lärarutbildning i förlängningen påverkar och bidrar till att stärka övrigt universitetsövergripande utvecklingsarbete med exempelvis digitalisering, internationalisering eller eventuella framtida fokusområdessatsningar. Inför implementering av projektets resultat behöver det göras en inventering av vilka delprojekt som ska förvaltas, utvecklas eller eventuellt avvecklas och vilka resurser som krävs för detta. Vissa delprojekt eller delar av delprojekt bör också ha mottagare utanför lärarutbildningen inom andra enheter/avdelningar/institutioner. Det finns också resultat som kan vara värdefulla att ta hand om i ett större universitetsövergripande och även i ett nationellt perspektiv (t ex. *Lärarstudent 2.0*, *Nya lärandemiljöer*, *Samverkan för ökad skolnärvaro*). Att synliggöra vilka ekonomiska resurser som finns för att ta hand om projektets resultat är en förutsättning för en lyckad implementering.

Pandemin har fått konsekvenser för projektets utveckling. Sammantaget innebär detta att projektet eventuellt inte kommer att förbruka alla tilldelade medel innan projektets slutdatum vilket aktualiserar frågan om möjligheten att förlänga projektet.

Regeringen har med utgångspunkt från Januariöverenskommelsen som slöts med Liberalerna och Centerpartiet, beslutat att lärarutbildningen återigen ska reformeras. Den utredning om reformering av lärarutbildningen som genomfördes under våren 2020 bereds nu av utbildningsdepartementet för att gå ut på remiss och resultatet kan komma att påverka genomförandet av Framtidens lärarutbildning.

8. Utvärdering

Det har sedan våren 2019 funnits en ambition att genomföra både en formativ och en summativ utvärdering av projektet Framtidens lärarutbildning. Projektledaren har undersökt olika möjligheter att anlita utvärderare genom upphandling eller att använda det kvalitetsnätverk där Örebro universitet ingår tillsammans med bland annat Umeå och Linköpingsuniversitet. De personer på Umeå universitet och Linköpings universitet som har tillfrågats om uppdraget har antingen varit alltför upptagna att ta sig an uppdraget eller så har påslagen för OH varit orimligt höga (80 procent på Linköpings universitet).

Projektledarens förslag är att inte genomföra en formativ utvärdering av projektet eftersom mer än halva projekttiden har gått. Projektledaren föreslår också att styrgruppen tillfrågar universitetsstyrelsen vilka önskemål de har om en slututvärdering av fokusområdet Framtidens lärarutbildning.

9. Behov av beslut från styrgrupp

Styrgruppen behöver besluta om:

- Framtidens lärarutbildning kan fortsätta att finansiera utvecklingen av den tekniska produkt som görs inom delprojektet: *Digital läskompis* (se avsnitt 2.3). Utvecklingen behöver göras genom holdingbolaget eftersom universitetet inte kan äga produkten.
- Den övergripande kommunikationsstrategi och kommunikationsplan¹⁴ som utformats sedan föregående progressrapport kan fastställas.

¹⁴ <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/dokumentation/projektplan-och-progressrapporter/>

- Projektet ska enligt projektplanen avslutas 2022-03-31. Projektledaren har behov av besked om när ett beslut om förlängning av projektet kan tas av styrgruppen. Kan medel användas fram till och med a) 30 juni 2022? b) 31 dec 2022 c) längre?

Vid styrgruppsmötet i oktober flyttades frågan om användningen av kvarvarande forskningsmedel för Framtidens lärarutbildning till styrgruppsmötet i december i väntan på regeringens forskningsproposition. Propositionen har ännu inte presenterats och frågan behöver därför bordläggas till ett kommande styrgruppsmöte.

10. Projektövergripande plan för 2021

Projektet kommer under 2021 gradvis att övergå från en genomförandefas till en implementeringsfas. Projektledaren kommer att tillsammans med lärarutbildningens ledning ta fram en sammanhållen plan för vilka projektresultat, aktiviteter och verksamheter som kan övergå till lärarutbildningens ordinarie verksamhet samt hur denna övergång kan genomföras. Planen kommer även att synliggöra vilka projektresultat som kan vara aktuellt för andra enheter och avdelningar att implementera.

Strategisk utveckling av lärarutbildningen kommer, parallellt med utvecklingsarbete i delprojekten och i programmen, fortsatt att vara i fokus under 2021. Det innebär ett fortsatt arbete med utredningar, konsekvensanalyser och arbete med eventuella rekryteringar av ny kompetens. Framtidens lärarutbildning kommer exempelvis att under kommande år finansiera en ersättningsrekrytering av en docent/lektor i svenska som andraspråk. Tanken är att lektoratet ska bidra till det utvecklingsarbete som planeras inför ansökan om examensrätt i svenska som andraspråk.

Projektets utredare återgår i januari till sin tjänst på ledningsstaben. Hon kommer att på större delen av sin tjänst få nya arbetsuppgifter på staben men kommer fortsatt ansvara för vissa fakultetsövergripande uppdrag som rör lärarutbildningen och utöver det fungera som projektets löpande kontakt med universitetsledningen.

Projektet har redan märkt av ett externt intresse för projektet och planerar att rusta för kommande studiebesök och att utveckla kommunikationsunderlag för att ett ökat möta intresse.

Bilagor

Bilaga 1. Organisationskiss för Framtidens lärarutbildning.

Delprojektledare

1. Adjungerade adjunkter	Mari Rex	Pedagogik
2. Digital kompetens	Petronella Ekström & Anna Hultgren	Högskolepedagogiskt centrum
3. Digital läskompis	Josefine Karlsson	Pedagogik
4. Estetiska läroprocesser	Ingrid Hedin Wahlberg	Musikvetenskap
5. Forskningsbaserat lärande	Christian Lundahl & Malin Hagström	Pedagogik Matematik
6. Fysisk hemvist	Peter Bang	Campusavdelningen
7. Internationella och interkulturella perspektiv	Jonas Ålander	Lärarutbildningens kansli
8. Lärarstudent 2.0	Anna Johnsson	Lärarutbildningens kansli
9. Nya lärandemiljöer	Magnus Hansson & Anna-Eva Olsson	Handelshögskolan Universitetskansliet
10. Praktisk forskning	Ann Öhman Sandberg	Pedagogik
11. Samverkan för att främja skolnärvaro	Björn Johansson	Socialt arbete
12. Övningsskola 2.0	Anna-Lova Rosell	Pedagogik

